

یکسوم درآمد سرانه ایرانی‌ها در دهه 90 نابود شد

در نشست بیست‌وپنجم نمایندگان بخش خصوصی عنوان شد

رییس اتاق ایران می‌گوید: معیشت 9 میلیون نفر با اختلال‌های اینترنت در خطر است

بیست‌وپنجمین نشست هیات نمایندگان اتاق ایران به‌صورت حضوری و مجازی برگزار شد. در این نشست مسائل روز اقتصاد کشور از جمله برنامه هفتم توسعه، اثرات اقتصادی اختلال اینترنت بر کسب‌وکارها و معیشت جامعه، تدوین استراتژی توسعه صنعتی کشور مورد بحث و گفت‌وگو قرار گرفت. غلامحسین شافعی، رییس اتاق ایران، راه‌حل فوری بهبود وضع اقتصادی کشور را تمرکز بر دو موضوع عنوان کرده و گفت: اولین موضوع این است که حل مشکل اقتصادی کشور و بهبود وضع اقتصادی مردم نیازمند سرمایه‌گذاری‌های عظیم و دسترسی به فناوری‌های به‌روز است. دوم هم اینکه حضور افراد دارای اهلیت حرفه‌ای در مناصب مهم اقتصادی کشور، چاره‌ساز است. آنچه تاکنون اقتصاد ما در طول دهه‌های گذشته با آن روبه‌رو بوده حرکت در مسیری پر از اشتباه بوده که ما را به نقطه بحرانی در اقتصاد کشور هدایت می‌کند. شافعی گفت: طبق محاسبات گوناگون در 10 سال اخیر درآمد سرانه حقیقی هر ایرانی بیش از 30 درصد کاهش یافته است. حدود 10 میلیون ایرانی زیر خط فقر رفته‌اند؛ چند سال است که حجم استهلاک از حجم سرمایه‌گذاری پیشی گرفته و فقر مطلق حدود دو برابر شده است. شافعی افزود: میانگین رشد اقتصادی با نفت طی سال‌های 90 تا ابتدای 1401 بر اساس آمارهای بانک مرکزی نیم‌درصد بوده است. این وضعیت نشان از سیطره نااطمینانی در فضای کسب‌وکار و عدم انگیزه فعالان اقتصادی برای سرمایه‌گذاری‌های بزرگ و مولد در کشور دارد. زمانی که سرمایه‌گذاری صورت نگیرد، تولید اشتغالزا و پایدار نخواهیم داشت و متعاقباً

اشتغالزایی برای جمعیت جوان کشور رقم نخواهد خورد. او ادامه داد: بر اساس اعلام بانک مرکزی نرخ بیکاری جوانان 15 تا 24 ساله در سال 98 معادل 26.1 درصد و نرخ بیکاری جوانان 18 تا 35 ساله معادل 18 درصد بوده است. بررسی این شاخصها برای زنان در مقایسه با مردان عمق مشکل را بیشتر آشکار میکند. این نرخ برای کشوری که یکی از مزیت‌های نسبی آن نیروی جوان تحصیلکرده است هشدار جدی تلقی میشود.

منطق سیاست‌های مالیاتی دولت و مجلس چیست؟

شافعی افزود: نااطمینانی‌های گسترده در اقتصاد ایران هم ریشه در سیاست‌های اقتصادی داخلی دارد و هم در تحریم‌های ظالمانه. واقعیت آن است که هنوز همانند سال‌ها قبل، ماهیت سیاست‌های اقتصادی دولت نیز برای فعالان اقتصادی روشن نیست. سیاست‌های دولت و مجلس درباره قیمت‌گذاری انرژی و قیمت‌گذاری خوراک برای صنایع چیست؟ سیاست کشور درباره نرخ ارز، درباره نرخ سود بانکی، درباره قیمت‌گذاری کالاها و خدمات و انواع نهاده‌های تولید چیست؟ منطق سیاست‌های مالیاتی دولت و مجلس چیست؟ رییس اتاق ایران اظهار کرد: وضعیت بورس به عنوان دماسنج اقتصاد در چند سال اخیر به‌وضوح نتیجه سردرگمی سیاست‌های اقتصادی و راهبردهای سیاسی کشور است. بدون وجود چشم‌انداز روشنی درباره این سیاست‌ها، یک فعال اقتصادی نمی‌تواند تصمیمات میان‌مدت و بلندمدت بگیرد.

تهدید معیشت 9 میلیون نفر

شافعی با اشاره به آثار اقتصادی محدودیت‌های فضای ارتباطی در کشور اضافه کرد: یکی از مشکلاتی که صاحبان کسب‌وکار به‌ویژه کسب‌وکارهای کوچک در این دو ماه با آن دست‌به‌گریبان بوده‌اند، مشکل محدودیت اینترنت به عنوان یکی از اجزای مهم و انکارناپذیر فضای کسب‌وکار امروز است. آمارهای رسمی بانک مرکزی حاکی از آن است که 3.3 درصد تولید ناخالص ملی به‌صورت مستقیم به اقتصاد حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات گره خورده است. بر این اساس محدودسازی اینترنت در چند ماه اخیر ضمن آنکه زیان جبران‌ناپذیری را بر بسیاری از شرکت‌ها به‌ویژه کسب‌وکارهای فعال در بخش خدمات تحمیل کرده، به کاهش سهم فناوری اطلاعات در تولید ناخالص ملی منجر شده است.

او افزود: برآوردهای انجام‌گرفته در سازمان صنفی رایانه‌ای نشان می‌دهد معیشت 9 میلیون نفر از جمعیت کشور که برای عرضه محصولاتشان از شبکه‌های اجتماعی بین‌المللی استفاده می‌کنند، با اختلال سراسری در شبکه اینترنت در معرض تهدید قرار دارد. اهمیت توجه به ادامه حیات کسب‌وکارهای اینترنتی از آنجا دوچندان میشود که بدانیم بیش

از 71 درصد از محصولات مبادله‌شده در صفحات اینستاگرام، کالای تولید ایران بوده است که عمدتاً زنان و جوانان صاحبان این کسب‌وکارها هستند. براساس نظرسنجی صورت‌گرفته توسط سازمان صنفی رایانه‌ای در مهر 1401 که با مشارکت 104 شرکت صورت گرفته حدود 25 درصد پاسخ‌دهندگان عنوان کردند که 50 تا 75 درصد فروششان کاهش یافته است. همچنین 33 درصد از مشارکت‌کنندگان میزان کاهش فروش را بین 75 تا 100 درصد عنوان کرده‌اند. برآورد میزان خسارت احتمالی در صورت تداوم محدودیت‌ها هم جالب توجه است. 25 درصد روزانه 50 میلیون تا 60 میلیون تومان خسارت برآورد کرده‌اند. 21 درصد بین 50 تا 100 میلیون تومان و 26 درصد بالای صد میلیون تومان تخمین زده‌اند. بیش از 400 هزار کسب‌وکار در این شرایط در معرض نابودی هستند. نوسداری بعد از مرگ سهراب کارساز نیست.

تدوین استراتژی توسعه صنعتی کشور

رییس پارلمان بخش خصوصی درباره تدوین استراتژی توسعه صنعتی نیز گفت: گزارشی که اخیراً توسط مرکز پژوهش‌های اتاق ایران منتشر شده است ضمن بررسی تجربه توسعه صنعتی کشورهای هم‌چون چین، ژاپن، تایوان و کره جنوبی به این نتیجه می‌رسد که در کشورهای که در توسعه صنعتی موفق بوده‌اند بدون استثنا از یک توالی صنعتی تدریجی پیروی کرده‌اند. به این معنا که در مراحل اولیه، مزیت‌های نسبی خود را سکوی پرتابی برای مزیت‌سازی و خلق ارزش قرار داده‌اند. توسعه اقتصادی پایدار، نشأت‌گرفته از سیاست‌های صنعتی سنجیده‌ای است که در مراحل ابتدایی با مزیت‌های نسبی یک کشور همسو بوده و صنایع سازگار با ساختار داخلی و موجود را هدف‌گذاری کند. استراتژی‌های توسعه که بدون توجه به مزیت‌ها، صرفاً با الگوبرداری از مراحل انتهایی توسعه کشورهای پیشرفته سعی بر تمرکز روی صنایع سنگین داشتند، به شکست منتهی شدند.

از آرزوها دست بردارید

رییس اتاق ایران در ادامه به موضوع تدوین برنامه هفتم توسعه در دولت و تصویب آن در مجلس پرداخت و گفت: لذا برنامه هفتم به جای طرح آمال و آرزوهای بلندپروازانه بیش از هر چیزی باید به دنبال تغییر ریل اداره کشور در جهت تأمین منافع کشور و مشارکت حداکثری در اجرای آن معطوف و متمرکز شود. با صراحت عرض می‌کنم که یکی از مشکلات برنامه‌های قبلی عدم توجه به واقعیات زمان تدوین برنامه از جمله آثار مخرب تحریم‌ها بر توان تولیدی کشور و مشارکت ندادن بخش خصوصی و استان‌ها و دیگر گروه‌های مرجع بوده است. چنانچه در فرآیند

تدوین برنامه هفتم از بخش خصوصی مشورت گرفته نشود و برنامه هفتم نیز در چارچوب برنامه‌ریزی غیرمشارکتی و از بالا به پایین و ارباب-رعیتی و در زمان اندک، تدوین شود فرصت بازیابی اقتصاد و جامعه از بین خواهد رفت.

او اضافه کرد: انتظار می‌رود که از برنامه‌های کم‌فایده و نمایشی قبلی، درس گرفته شود و در مرحله تدوین برنامه از همه ظرفیت‌های کشور به‌ویژه بخش خصوصی و نخبگان و ذی‌نفعان استفاده شود.

شاخص‌های تحقق توسعه در ایران مخدوش شده‌اند

در ادامه این نشست فرزین فردیس، نایب‌رییس کمیسیون کسب‌وکارهای دانش‌بنیان اتاق ایران گزارشی را درباره مشکلات کسب‌وکارهای اینترنتی در دو ماه گذشته ارائه داد و از ۱۶ جلسه با نهادهای مختلف کشور با هدف حذف محدودیت‌های اینترنتی خبر داد. به گفته فردیس، متاسفانه در این رابطه چندان گوش شنوایی وجود ندارد. این فعال اقتصادی با نگاهی به توسعه و برنامه هفتم به عنوان یکی از محورهای این نشست گفت: تنها سرمایه‌های اقتصادی برای رسیدن به توسعه کافی نیست، بلکه به سرمایه‌های دیگری چون سرمایه انسانی، سرمایه اجتماعی و سرمایه نمادین نیاز است تا با تکیه بر آنها زمینه تحقق توسعه مهیا شود. براساس اظهارات او این سرمایه‌ها همگی مورد تهدید قرار گرفتند و بنابراین شرایطی شکل گرفته که رسیدن به توسعه دور از دسترس به نظر می‌رسد. این عضو هیات نمایندگان اتاق ایران، تلاش برای ترسیم جایگاه ایران در سپهر اقتصاد دنیا را بسیار مهم دانست و ادامه داد: متاسفانه با نگاهی به شرایط امروز چندان نمی‌توان درباره جایگاه کشور در آینده دنیا سخن گفت؛ چراکه با این میزان عقبماندگی، چندان سهمی در حوزه صنایع، معادن، انرژی و ... دنیا نخواهیم داشت. او با اشاره به اینکه امید به آینده در کشور مخدوش شده است، گفت: از همه بدتر وضعیت اقتصاد دیجیتال است که جوانه‌های اولیه رشد آن زده بود و متاسفانه امروز رو به افول گذاشته و دیگر به آن امیدی نیست.

منبع: روزنامه اعتماد 30 آبان 1401 خورشیدی